



PLANTENWERKGROEP

--- NMC-Schijndel --- Natuurgroep Gestel ---



Plant van de maand oktober 2026

Stijf straatliefdegras

Algemeen

Wetensch. naam	Eragrostis multicaulis Steud***.
Uitspraak	Eragróstis multicáulis
Familie	Poaceae/Grassenfamilie
Geslacht	Eragrostis/Liefdegras
Soort	Stijf straatliefdegras
Plantvorm	Kruid. Therofyt****
Groeiwijze	Pollen
Leefvorm	Eénjarig
Hoogte	5 tot 50 cm.
Wortel	Hoofdwortel met zijwortels
Stengel	Liggend/opgaand
Bladstand	Twee rijen
Bladvorm	Lijnvormig
Bladkleur	Groen
Bladrand	Gaaf, zonder klierpuntjes
Plant	Eénhuizig
Bloeiperiode	Juli – herfst
Bloeiwijze	Pluim
Bloemtype	Tweeslachtig
Bloemkleur	Grijspaars
Bloemvorm	Grasbloem
Kelkbladen	2 kelkkafjes
Kroonbladen	2 kroonkafjes
Meeldraden	3
Stijlen	1
Stempels	2
Vruchtbeginsel	Bovenstandig
Vrucht	Graanvrucht
Groeiplaats	Tussen plaveisel e.d.



Foto 1. Stijf straatliefdegras



Foto 2. Wortelstelsel

Inleiding 1.



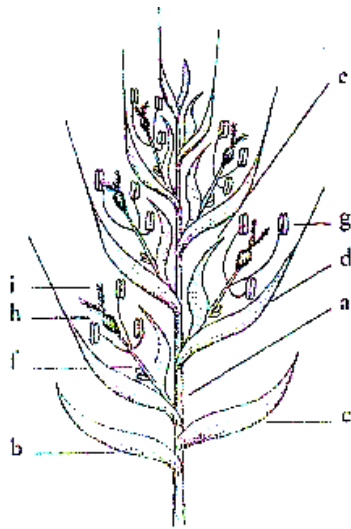
Dit jaar kijk ik terug op de plant die ik 10 jaar geleden beschreef, dat was **Sporkehout**. In die inleiding lezen we: "..... en al snel ontdek je dat er bijna steeds een struik staat die bloeit, vruchtontwikkeling en zwarte eindbes tegelijkertijd laat zien." De opmerking bloei, vruchtontwikkeling en zaad is in zekere zin ook van toepassing op de plant van deze maand: **Stijf straatliefdegras**.



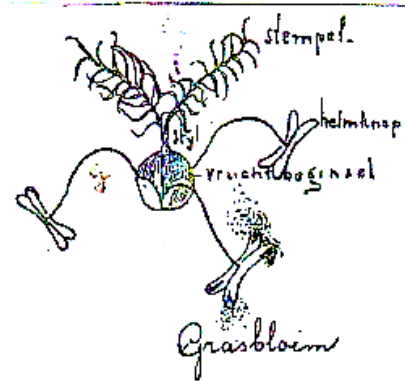
Inleiding 2.

Opm. Wellicht is het zinvol, voor ik verder ga, even (even?!) stil te staan bij de grasbloem. In de tekening links zijn 5 grasbloempjes aangegeven, rechts één grasbloem.

Naamgeving



Sterk vergroot bloemmetje



De bloeiwijze zelf kunnen we een aartje noemen.

- | | | |
|----|-----------------------------|---|
| a. | de as, aartjesspil genaamd. | hier met 5 bloempjes en schutblaadjes |
| b. | onderste kelkkafje | kafje=schutblaadje |
| c. | bovenste kelkkafje | b en c soms erg groot vb. Haver |
| d. | lemma | kafjes waar een bloem in staat, vaak met (kaf)naald |
| e. | palea | tweede kafje bij de bloem |
| | | d en e beschermen de zich ontwikkelende bloem |
| f. | lodiculae | zwellichaampjes |
| | | d en e worden uit elkaar geduwd als de bloem gaat bloeien |
| g. | meeldraad met helmknop | gras is een windbestuiver |
| h. | vruchtbeginsel | |
| i. | stijl met stamper/stempel | |

Eragrostis. In dit Griekse woord zien we *eros* (liefde) en *agros* (veld). Dit moet te zien zijn aan de sierlijkheid van de aartjes van deze plant.

Multicaulis. Een combinatie van de woorden *multi* (veel) en *caulis* (stengel). Bekijk de plant en je zult het met die vele stengels eens zijn.

Eragrostis pilosa. In dit synoniem staat *pilosa* voor *harig*. We zullen die *behaardheid* verderop nog tegenkomen.

Stijf straatliefdegras. Moeilijk, of het moet zijn dat de plant aanvankelijk goed groeide in de Rotterdamse rosse buurt.

In het Fries, Frans, Duits en Engels noemt men de plant achtereenvolgens: Wylde tef, *Eragrostis poilu*, Behaartes Liebesgras, en Hairy Love-grass.

Plaatsing

Heukels** plaatst de plant in de Grassenfamilie, in het geslacht Liefdegras en de soort Stijf liefdegras. In dit geslacht worden verder nog Klein liefdegras en Tef genoemd.

Met de nieuwkomer *Liefdegras* komen we in de 24^e druk direct in een wirwar van opmerkingen terecht. In de 23^e druk wordt -naast Klein liefdegras en Tef- Straatliefdegras (*Eragrostis pilosa*) vermeld. Deze laatste is nu het Stijf straatliefdegras (*Eragrostis multicaulis*). Kijk ik in de 19^e druk, dan geeft de helft van pagina 783 aan dat we te maken hebben met Groot-, Klein- en Abessinisch liefdegras; het is een adventief en de namen zijn verschillend met die van nu. Het aardige in deze flora is dan weer dat in de *Addenda* (blz. 923-924) de tabel van het Liefdegras te wijzigen is, waarbij de naam *Eragrostis multicaulis* ook voorkomt.

Tenslotte zien we in de 20^e druk van de flora van Heimans e.a. dat alle 5 soorten af en toe adventief voorkomen. Daar lijkt het in 1960 nog heel overzichtelijk.

Beschrijving

Levensvorm. Stijf straatliefdegras is een éénjarig kruid en valt bij de indeling van Raunkiaer onder de Therofyten****. De plant wordt tussen de 5 en 50 cm. hoog.

Wortels. Het wortelstelsel bestaat uit hoofd- en bijwortels (foto 2 en 3). Het valt op dat dit gras gemakkelijk uit te trekken is, ook als het strak tussen de tegels/stenen groeit. Foto 3 geeft enkele wortels nadat die 'gewassen' zijn.



Foto 3. Wortelstelsel



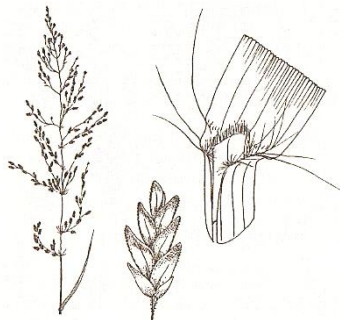
Foto 4



Foto 5* Stengelknoop

Stengels

Stengels. Er zijn liggende en opstijgende stengels (foto 4). Tussen de knopen zijn ze hol (foto 5*).



Afb.6 Bloeiwijze, aartje, tongetje | Foto 7* Schede↔schijf | Foto 8* Tongetje | Foto 9* Aartje
Bladeren. Het kan niet missen dat je direct aan een gras denkt als je de plant tegenkomt. De bladvorm is lijnvormig, de kleur groen. De bladeren zijn kaal met

enkel enkele lange haren op de overgang van bladschede naar bladschijf(foto 8*). Het tongetje wordt gevormd door een krans van haren(afb.6 en foto 7*).

Bloemen. De bloeiwijze(afb.6) is een pluim. Rijpe aartjes(afb.6 en foto 9*) zijn drie tot zes millimeter lang en rond de millimeter breed. Per aartje kun je vier tot tien grasbloempjes tellen. Van de kelkkafjes is de onderste het kleinst. De lemma's (bloemkafjes) zijn 1,2-1,8 millimeter lang. Misschien wil je op deze plaats inleiding 2 (nogmaals) bekijken.

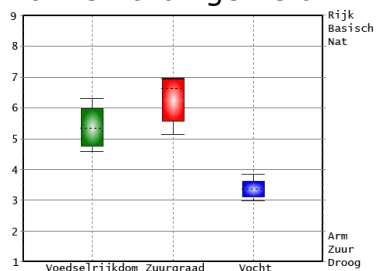
Vruchten. Het bovenstandig vruchtbeginsel ontwikkelt zich -na windbestuiving- tot een graanvrucht, de zaadjes zijn nog geen millimeter groot. Gras is een éénzaadlobbige plant, d.w.z. dat uit het zaad als eerste één kiemblaadje groeit. Bij tweezaadlobbigen zijn dat er twee of meer.

Groeiplaats

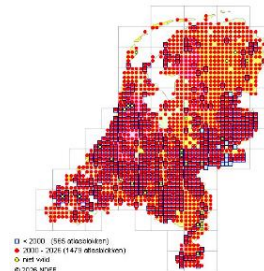
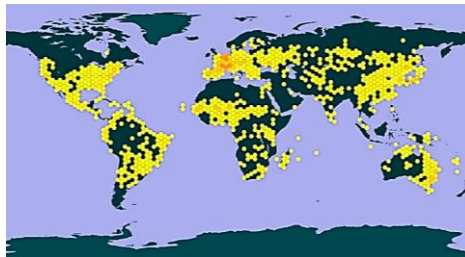
Bekijken we de groeiomstandigheden(zie ook afb.10*), dan zien we dat:

- het substraat matig voedselrijk tot voedselrijk zal zijn.
- de zuurgraad tussen 5½ en 7 ligt.
- de plant zeker een droge omgeving prefereert.

De groeiplaats zal zonnig zijn. Als tredplant merk je de plant op tussen tegels, halfverhardingen e.d.



Afb.10*. Ecologische parameters Kaartje 11



Kaartje 12

Verspreiding

Kaartje 11 laat zien waar de Plant van de Maand wereldwijd groeit. Zoemen we in op Nederland, dan geeft kaartje 12 van Floron aan waar de plant in Nederland voorkomt. Stijf straatliefdegras wordt als *plaatselijk algemeen* aangeduid. Tussen 1925 en 1949 is ze ingeburgerd.

Gebruik.

Van directe toepassingen is geen sprake, hoewel we **Tef**(*Eragrostis tef*) niet mogen vergeten. Dit graangewas is volksvoedsel in Ethiopië en ook in Nederland wordt het verbouwd. Er is veel over te vertellen, maar hier alleen dat 150 korreltjes tef het gewicht hebben van 1 tarwekorrel.

Tot slot

De directe aanleiding van mijn keuze voor Stijf straatliefdegras als plant van de maand is te danken aan de afgelopen hete zomer waarbij elke week het barrevoets lopen over het ongekuiste tegelplatje aangenamer werd omdat het gras tussen de tegels gewoon door bleef groeien. Bij deze hebben deze planten voor mij de naam **Stijf straatliefdegras** gekregen. Hebben ze u ook aangenaam verrast?

Tekst : Gerard te Dorsthorst.

Afb. foto's: GtD(1,2,3,4); Flora van Nederland-Wilde planten en hun omgeving on line(5,7,8,9,10); Heukels(6); GBIF (Global Biodiversity Information Facility)(11); Floron(12); Wikipedia(13).

1. Stijf straat-
 liefdegras Schijndel 21 aug.2026
2. Wortelstelsel Schijndel 21 aug.2026
3. Wortelstelsel Schijndel 21 aug.2026
4. Stengels Schijndel 31 aug.2026
- 5*. Stengelknoop Flora van Nederland-Wilde planten en hun omgeving online
6. Bloeiwijze, aartje, tongetje Heukels 23^e druk
- 7*. Schede↔schijf Flora van Nederland-Wilde planten en hun omgeving online
- 8*. Tongetje Flora van Nederland-Wilde planten en hun omgeving online
- 9*. Aartje Flora van Nederland-Wilde planten en hun omgeving online
- 10*. Ecologische parameters Flora van Nederland-Wilde planten en hun omgeving online
11. Verspreiding wereldwijd GBIF
12. Verspreiding Nederland FLORON Verspreidingsatlas Vaatplanten
13. Tef Wikipedia

* https://www.floravannederland.nl/planten/stijf_straatliefdegras

** Heukels' FLORA van Nederland. 24^e druk. 2020.

*** Ernst Gottlieb von Steudel. 30 mei 1783 - 12 mei 1856.
Arts en grassendeskundige.

**** Therofyt: Plant zonder winterknoppen. Eénjarig.

opm. 1. De Plant van de Maand is te vinden op:

<https://www.nmcschijndel.nl> en op: <https://www.natuurgroepgestel.nl>

2. mail: gerardtedorsthorst@home.nl

Foto 13. Tef



